

ชื่อโครงการวิจัย	โครงการศึกษารูปแบบการลดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน โดยความร่วมมือของครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน บ้านหนองเล้าข้าว ต.บ้านถิ่น อ.โนนสัง จ.หนองบัวลำภู
ผู้วิจัย	นายทิวดี ศรีดำรง และคณะ
ปีที่วิจัย	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง โครงการศึกษารูปแบบการลดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน โดยความร่วมมือของครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน บ้านหนองเล้าข้าว ต.บ้านถิ่น อ.โนนสัง จ.หนองบัวลำภู มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาปัจจัย เงื่อนไข ของการมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ของเด็กและเยาวชน บ้านหนองเล้าข้าว หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านถิ่น อำเภอ โนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู 2. เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน 3. เพื่อศึกษาแนวทาง ในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก และ เยาวชน และ 4. เพื่อศึกษารูปแบบ การลดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน กลุ่มเป้าหมายได้แก่ เด็กและเยาวชนบ้าน หนองเล้าข้าว ที่อายุระหว่าง 4 – 15 ปี จำนวน 99 คน เก็บข้อมูล โดยการสังเกต สัมภาษณ์ และ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยและเงื่อนไขของการมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและ เยาวชนแยกเป็นด้านได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย(1) พฤติกรรมการเลี้ยงดู พบสาเหตุ การเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ที่เกิดจากพฤติกรรมการเลี้ยงดู แบบตามใจ ซึ่งมี พ่อแม่บางคนคิดว่าเมื่อครั้งตนเองเป็นเด็กอยากได้อะไรก็ไม่ค่อยได้จึงใจคิด พอตัวเองได้เป็น พ่อ – แม่ ก็เลยคิดว่าอยากทดแทนให้ อยากได้อะไรก็ตามใจ แม้กระทั่ง การที่ถูก ทำผิด รั้งแก ผู้อื่น หรือทะเลาะวิวาท ก็ว่าลูกไม่ผิด จึงทำให้ลูกไม่เกรงกลัวใคร (2) เกิดจากการเลียนแบบ พฤติกรรมของผู้ใหญ่ จากการศึกษาพบว่าเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีสาเหตุมา จากการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ ปัจจัยด้านสังคม (1) เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย/กติกา ของสังคมไม่ได้ผล จากการศึกษพบว่ากฎกติกาของหมู่บ้านที่ตั้งไว้ว่า ห้ามทะเลาะวิวาท ห้ามตี กันเวลาทำงานบุญประเพณี ถ้าใครฝ่าฝืนจะมีการลงโทษปรับ 500 บาท ถ้ามีเรื่องรุนแรงก็ส่งตำรวจ พอมีเรื่องทะเลาะวิวาทบางคนก็ถูกลงโทษ ถูกปรับ แต่บาง ก็ไม่ถูกลงโทษ เนื่องจากพ่อ-แม่ขอ ไว้โดยให้คำมั่นสัญญาว่าจะว่ากล่าวตักเตือน และจะไม่ให้มีเรื่องเกิดขึ้นอีก แต่ในเวลาต่อมาบุคคล ดังกล่าวก็ยังก่อเรื่องทะเลาะวิวาทเหมือนเดิม จึงถือว่ากติกาสังคมที่ตั้งไว้ไม่เกิดความเสมอภาค กับคนในชุมชน (2) เกิดจากการที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงเครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ได้ง่าย เนื่องจากมี ร้านค้าจำหน่าย สุรา บุหรี่ ให้กับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี (3) เกิดจากการที่เด็กและ เยาวชนขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของชุมชน

ผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชนแยกเป็น ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กและเยาวชน (1) ทำให้เสียโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากไม่ตั้งใจเรียนหนีเรียน จึงทำให้เรียนไม่ทันเพื่อนนานเข้าก็เลยไม่อยากไปโรงเรียน (2) ทำให้เป็นคดีความมีเรื่องส่งถึงตำรวจ เกิดจากการดื่มสุราของมึนเมาทำให้ทะเลาะวิวาท ชกต่อย รวมไปถึงการลักเล็กขโมยน้อย และเล่นการพนันในด้านครอบครัว ส่งผลให้คนในครอบครัวเกิดความอับอาย สิ่งที่เป็นผลกระทบจากการมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ที่มากที่สุดคือการทำให้กิจกรรมของชุมชนไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น บางกิจกรรม ต้องเลิกก่อนที่จะจบตามกระบวนการ

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก และเยาวชน ได้ทำการทดลองโดยจัดกิจกรรม แยกเป็นกิจกรรมที่จัดในโรงเรียน(1) กิจกรรมสัมมาคารวะ ได้แก่การฝึกให้นักเรียนรู้จักการยกมือไหว้ คือ น้อมไหว้พี่พี่ไหว้น้อง นักเรียนไหว้ครู ครูไหว้นักเรียน(2) กิจกรรมพานักเรียนเข้าวัดในวันสำคัญทางพุทธศาสนา(3) กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันแม่ (4) กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ ในวันศุกร์สุดสัปดาห์(5) กิจกรรมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กิจกรรมที่จัดในชุมชน(1) กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม “ครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม ”(2) กิจกรรมทำบุญตักบาตรในวันขึ้นปีใหม่ และวันสงกรานต์(3) กิจกรรมแข่งขันกีฬาชุมชนสัมพันธ์ (4) กิจกรรมประเพณีก่อเจดีย์ทราย (5) กิจกรรมประเพณีลอยกระทง(6) กิจกรรมเข้าค่ายเยาวชน

รูปแบบการการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน พบว่า กิจกรรมทุกอย่างที่จัดในโรงเรียน และจัดในชุมชน สามารถนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชนได้